

A soldier in full combat gear, including a helmet and tactical vest, is walking across a desert landscape. He is holding a metal detector, which is touching the ground. The background shows a vast, flat, arid plain under a clear sky.

Kim Hughes GC

V písku čihá smrt

Nasazení britského pyrotechnika v Afghánistánu

OMNIBOOKS

V písku číhá smrt

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.omnibooks.cz
www.e-reading.cz
www.palmknihy.cz

Kim Hughes GC

V písku číhá smrt – e-kniha
Copyright © Omnibooks, 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Copyright © Kim Hughes GC, 2017

Translation © 2018 Daniel Dominik

ISBN 978-80-882-7403-2 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-882-7417-9 (ePDF)

ISBN 978-80-882-7415-5 (ePUB)

ISBN 978-80-882-7416-2 (Mobi)

Kim Hughes GC

V písku číhá smrt

Nasazení britského pyrotechnika v Afghánistánu

OMNIBOOKS

2018

Předmluva

Improvizované výbušné zařízení – IVZ – je již víc než čtyřicet let oblíbenou zbraní teroristických skupin po celém světě. IVZ vás může zabít dvěma způsoby. Velká bomba, řekněme dvacet nebo víc kilogramů, vás roztrhá na kusy. Je to rychlé a bezbolestné. Ale pokud máte smůlu, myslím opravdu smůlu, výbuch vás rozpulí, utrhne vám nohy a vyvrhne vám vnitřnosti. Můžete přežít, ale ne dlouho, pokud se okamžitě nedostanete do nemocnice s plně vybavenou jednotkou intenzivní péče a s vysoce kvalifikovanými a v boji ostřílenými chirurgy.

Tálibán v Afghánistánu začal v roce 2008 vyrábět IVZ po tisících. Bomby nebyly nijak důmyslné. Jejich kvalita byla ve skutečnosti mizerná, takže jejich zneškodnění nebylo tak obtížné. Velkým problémem byl jejich počet. Odhadovalo se, že v roce 2009 bylo v Hilmandu v každý okamžik pohřbeno v zemi na deset tisíc IVZ. Denně zabíjely a zraňovaly britské vojáky. Zhoršovalo to jejich bojovou morálku a to léto Tálibán na pár krátkých měsíců vyhrával. Nejlepší zbraní proti IVZ je pyrotechnik. To byla má práce. Když jsem v dubnu 2009 do Hilmandu přiletěl, očekávalo se ode mne, že jakmile se dostanu na zem, začnu tam pobíhat, abych řešil vše, co na mne Tálibánci mohli nastražit. Myslel jsem, že jsem na to připravený, ale ve skutečnosti jsem nebyl.

Před pár desetiletími, když problémy v Severním Irsku vrcholily, mohl pyrotechnik očekávat, že bude mít co do činění se šesti nebo osmi velkými bombami za šest měsíců, a v rušnějších částech provincie někdy s mnohem větším počtem. Do konce svého šestiměsíčního nasazení v Hilmandu jsem zneškodnil víc než stovku IVZ.

To, co budete číst na dalších stránkách, vám řekne, jak jsem se svým týmem pomáhal porazit Tálibánce a přežili jsme, abychom mohli tento příběh vyprávět. Často to bylo jen těsné. Udělali jsme chyby a měli jsme ztráty. Ale nakonec jsme měli štěstí. Je to drsné čtení. Nebral jsem si žádné servítky. Knihu jsem napsal tak, abyste se osobně seznámili s IVZ. Jak je IVZ sestrojené a jaké to je zneškodňovat bombu

uprostřed minového pole, když jste obklopeni mrtvými a umírajícími.

Dnes, právě v tuto chvíli, ve městech a vesnicích po celé Anglii budoucí teroristé vymýšlejí nové generace IVZ - víc smrtící, než cokoliv, co jsme viděli v Afghánistánu. Je to hra na kočku a na myš a v tuto chvíli vyhráváme, ale na jak dlouho?

Kapitola 1

PRVNÍ OPERACE - NOHAMA NA ZEMI

13. května 2009

Deset minut do přistání. Do prdele, díky. Čím déle jsme byli ve vzduchu, tím větší bylo riziko. Chinook byl dokonce i v noci snadným cílem a Tálibánci si z toho udělali střílnici o ceny. Uhořet zaživa v Afghánistánu nebyl způsob, jakým jsem se chtěl ze služby odhlásit.

Nevěřili byste, jak mě bolel zadek. Měl jsem pocit jako by moje nohy patřily někomu jinému. Tělo křičelo v křeči a vedro bylo neuvěřitelné. Seděl jsem na lesklé ocelové palubě Chinooku neschopný pohybu ve svěrací kazajce své výstroje. Má balistická vesta, skvělá pro zastavování střel, fungovala jako teplá deka, díky čemuž jsem byl nasáklý potem a lapal jsem po dechu. Nedělám si z vás prdel, bylo to jako v nějaké zasrané sauně.

Nepůsobil mi starosti, že bychom mohli přistát přímo doprostřed tálibánského přepadu. Varovali nás, že by přistávací zóna mohla být pod palbou. Očekávaly se ztráty a riziko bylo vysoké. Tak jo. Jen mě dostaňte na zem a ven z toho zasraného vrtulníku.

Na hrudníku jsem měl připnutou pistoli SIG Sauer ráže 9 mm a soupravu nástrojů pro zneškodňování výbušnin. V pouzdrech na střelivo na bocích jsem měl minimálně šest zásobníků po třiceti nábojích. V Afghánistánu museli být všichni připraveni bojovat. V jedné ruce jsem držel pušku SA80 - zbraň se špatnou pověstí, která byla od roku 2009 konstrukčně upravená, a teď byla celkem slušná. V druhé ruce jsem měl svůj denní batoh, který obsahoval vše, co jsem ke zneškodňování IVZ potřeboval. Z Chinooku vymontovali všechna sedadla, aby do něj mohli nacpat víc vojáků. Čtyřicet nás bylo namačkáno uvnitř letounu určenému k přepravě polovičního počtu. To je čtyřicet vojáků v plné výstroji s batohy a zbraněmi, všichni sedící nebo dřepící, neschopní se pohnout. Klidně bych si připlatil litr za pár centů místa pro nohy navíc.

Motory řvaly kvůli nutnosti letět nízko, kopírovat terén údolí a využívat přírodního krytu neúrodné himalájské pouště. Zavřel jsem oči v naději, že si zdřímnu, ale něco mě tlačilo do nohy. „Bohajebo, dejte mi pokoj,“ zavřel jsem. Natáhl jsem se dopředu připravený k nadávkám a očekával jsem nějakou ruku nebo nohu, ale místo toho jsem nahmatal kožich.

Byl to pes na vyhledávání výbušnin čmucharující kolem mé soupravy. Jeho vycvičené smysly se zbláznily - můj denní batoh byl plný výbušnin. Jemně jsem mu prohrábl kožich a cítil na ruce jeho funění. Musel trpět mnohem víc než já, ale ležel klidně a nestěžoval si. Vzpomněl jsem si na svého vlastního psa, hyperaktivního kokršpaněla. Říkal jsem mu „Sabot“ podle jednoho druhu náboje - co byste také očekávali od vojáka pyrotechnika? Hladce jsem se přenesl do šťastnějších časů, kdy Sabot po mém boku na dlouhých zimních vycházkách aportoval.

„Pět minut,“ signalizoval dozorčí paluby stroje RAF.

Chinook byl ve vzduchu asi padesát minut a ze zápachu leteckého paliva se začalo všem dělat špatně. Vrtulníkem začal vanout štiplavý zápach čerstvých zvratků a já se začal dávit. Na světě je jen málo věcí, ze kterých se mi chce zvracet, a tenhle zápach je jednou z nich.

Mladému vojákovvi, ani ne dvacetiletému, se silně zvedal žaludek. Po tváři mu tekly slzy a těžce dýchal. Všichni jsme byli vystrašení; nikdo z nás nevěděl, co nás čeká.

Velitel jeho sekce se k němu naklonil a s našťvaným výrazem v obličeji mu řekl: „Dej se, kurva, dohromady.“

„Jedna minuta,“ zvolal dozorčí paluby a držel nahoru zvednutý jediný prst pro ty, kdo neslyšeli.

Pokusil jsem se vstát, ale nohy zmrtnělé ze sezení se zkříženýma nohama mi vypověděly službu, a já se sesypal na hromadu. Shora se natáhla ruka a pomohla mi na nohy.

„Díky, kámo,“ řekl jsem, ale slova se ztratila v ohlušujícím řevu motorů.

Vrtulník sotva dosedl a osádka začala na všechny volat, aby vypadli ven. Nehybný vrtulník v tálíbánském území byl sedící kachnou na rybníce. Vrazil jsem do temné prázdnoty. Vojáci kolem mne klopýtali a padali. Chaos.

Vyběhl jsem ven a padl na břicho. Země byla neočekávaně vlhká rosou a voněla čistě a čerstvě - nic, co bych zde očekával. Vzhlédl jsem, abych si prohlédl zemi před sebou, a ucítil jsem, že mi přilba sedí na-

křivo, jako bych byl branec v prvním týdnu výcviku. Základní chyba. Poslední dva dny jsem strávil přípravou své výstroje na operaci a zapomněl jsem na přilbu. Hodiny jsem strávil kontrolováním výstroje, a ujišťoval se, že vše je tam, kde to má být. Upravoval jsem si balistickou vestu, aby mi pohodlně seděla, a měl jsem snadný přístup ke svým nástrojům a pistoli. Bylo úžasné, kolik hodin se dá zabít ujišťováním se, že všechno funguje a je to pohodlné. Do Afghánistánu šla spolu se mnou trocha obsedantně kompulzivní poruchy.

V Hilmandu byla výstroj vaším záchranným systémem. Balistická vesta, pistole, přilba, polní obvazy, škrtidlo (pro případ, že přijdete o nohu nebo o obě), morfium pro utlumení bolesti v případě nutné amputace, štípačky na drát, kouřové granáty a nade vše důležitý štěteček pro ometání písku z IVZ. Svou pistoli SIG ráže 9 mm jsem měl snadno na dosah. Byla to zbraň pro ochranu při napadení zblízka. Ale kdybych ji musel použít ve vzteku, pak se muselo něco hodně podělat.

Měl jsem dalších padesát kilogramů výstroje, kterou jsem musel nacpat do svého batohu, a to znamenalo jít 'nalehko', což znamenalo, že jste si vzali jen to, co jste mohli unést, nic víc.

Neměl jsem luxus pyrotechnického obleku; padesát kilogramů vážící souprava blůzy a kalhot vycpaných balistickými kevlarovými destičkami umožňující osobě v něm přežít výbuch. Nemohl jsem v něm běžet, takže byl asi tak takticky vhodný jako nepromokavá bunda - v Afghánistánu k ničemu.

Poděláš to tu a hra skončila. To, co ze mne zbude, setřou mopem a pošlou domů v krabici a stanu se jen další ubohou čárkou na stále se prodlužujícím seznamu ztrát, krátkou zmínkou ve zprávách, slzami truchlících rodičů, a tématem hovorů přátel o statečném vojákově, který obětoval svůj život vlasti. Pár minut neužitečné slávy, než si titulky ukradne další našťvaná celebrita.

To nebyl konec, který jsem měl v úmyslu. Tohle byla má první mise v Afghánistánu a já si chtěl vést dobře. Chtěl jsem být pyrotechnikem, na kterého je spolehnouti; ne nějakým idiotem, který se při první příležitosti promění v rudou mlhu. Došel jsem příliš daleko a pracoval příliš tvrdě a obětoval toho příliš mnoho, než abych to zabalil na konci prvního dne.

Vešel jsem pyrotechnickému týmu v operaci Herrick 10, což bylo kódové jméno pro válku v Afghánistánu. Hlavním velitelstvím byl tábor Bastion, ohromné stanové město uprostřed Hilmandu, který

sloužil jako hlavní středisko pro britské a NATO jednotky. Rozrůstal se každým dnem. Neustále příjížděly tisíce vojáků, kteří se připravovali k odjezdu na opuštěný, nebo na nasazení do boje. To místo bylo téměř soběstačné. Připravovalo si svou vlastní vodu a zbavovalo se svého odpadu. Byla tam nemocnice s kompletními operačními týmy a jednotkou intenzivní péče, jídelny chrlící tisíce jídel denně, tělocvičny, kavárny, supermarkety se satelity a televizemi, a restaurace Pizza Hut. To vše nám pomáhalo připomínat, že za sračkami naplněnými příkopy Hilmandu existuje život. Tábor Bastion měl i letiště, které, kdyby bylo v Anglii, by bylo tak rušné jako Luton. Byla tam dokonce i dopravní policie, která zajišťovala, aby vojáci dodržovali v táboře rychlost 25 km/hod. Takový byl život uvnitř drátů. Ale venku v Hilmandu byl život o trochu jiný.

Uvnitř našeho jeskyňovitého bílého klimatizovaného stanu v táboře Bastion nikdo nemluvil. Škádlení a fórky, které vyplňovaly volné chvíle, nahrazovalo soustředěné ticho. Byl to čas kontrol výstroje, kontrola, kontrola a znovu kontrola. Balení a přerovnávání byly částečně nutností a částečně odvedením myšlenek a způsobem jak zabít pár hodin mezi jídlem, pokusem usnout a čtením. Vojáci dělali během staletí to stejné a snažili se ovládat své nervózní očekávání, když čekali, až půjdou do bitvy.

Můj zástupce velitele, rotný Lewis Mackafee, toužil vyrazit ven. Toužil jedině po přestřelce s nepřítelem. Potají jsme to chtěli všichni. Všichni jsme chtěli říct, že jsme byli v boji, ale museli jste být opatrní v tom, co jste si přáli, obzvláště v Afghánistánu.

Můj operátor pro elektronický boj, četař Dave Thomas, byl velmi chytrý, ale tichý, a vždy se ujišťoval, že je jeho výstroj čistá a v pořádku. Jeho výstroj byla přísně tajná, nebo alespoň to, jak fungovala. Byla určena k blokování frekvencí, které mohli Tálibánci použít k odpalování rádiově ovládaných IVZ.

Vyhledávací tým, další část mé jednotky, spolu cvičil přes rok a jeho členové se sblížili jako bratři. Velitelem týmu byl rotný Alan Chapman, vynikající voják a rozený vůdce. Jeho tým k němu vzhlížel, obzvláště mladší chlapi, kteří byli skoro ještě teenageři: Matt, Malley, Harry, Sam a Robbo. Všichni to byli chytří kluci se skvělým přístupem a splňovali požadavky pro vyhledávací tým ve vysokém riziku. Většina jejich kámošů byla pravděpodobně na univerzitě nebo v hospodě přijeli svému oblíbenému fotbalovému týmu.

Vše uvnitř tábora Bastion pokrýval prach jemný a měkký jako mastek. Stany, vozidla, letouny, tělocvičnu, dokonce i toalety, nic nezůstalo ušetřeno. Ale naučili jste se s tím žít.

Kdosi jednou řekl, že prach se skládá hlavně ze staletí starých lidských sraček vysušených pouštním horkem a proměněných pouštními větry v prach. Nyní ho britská armáda nasávala, když bojovala válku, která se nikdy neměla odehrát, proti nepříteli, který neznal koncept porážky. Někteří z lidí, proti kterým jsme stáli, bojovali ve válce déle, než byla většina z nás na světě. Tálibánci mohli být nevzdělaní, špatně vybavení a přečíslení, ale byli odhodlaní a nic nemilovali víc než pořádný boj.

„Brimstone 42“ - volací znak mého pyrotechnického týmu, toužil po akci. Víím, že to zní jako klíšé, ale byla to pravda. Byli jsme připravení a nadšení. Teď jsme se chtěli nechat otestovat, vyrazit na Tálibánce a vytahovat ze země bomby. Chtěli jsme zachraňovat životy a vyhrát naši válku. Jako všichni vojáci přijíždějící do Hilmandu byli i moji chlupci důkladně vycvičení a prověřeni. Teoreticky jsme se už neměli co naučit. Každý z nás znal to, co se o našem oboru znát dalo - jedinou věcí, která nám chyběla, byla zkušenost.

„Pokud si máte zapamatovat jednu věc, zapamatujte si tohle: co se může v Afghánistánu podělat, to se podělá,“ řekl jeden z instruktorů mému týmu během posledního dne výcviku před třemi dny. To jednoduché konstatování se mi stále přehrávalo v hlavě. Stalo se mou osobní mantrou. Co se může v Afghánistánu podělat, to se podělá, takže podle toho plánuj.

Vojáci umírali každý den, protože buď něco podělali, z pohodlněli nebo měli prostě smůlu. Dva ze tří to měli ve svých rukou. Taková byla skutečnost, a čím rychleji jste se to naučili, tím lépe. To nejlepší, v co jste mohli doufat, bylo, že na konci šesti měsíců turnusu budete naživu, pokud možno s oběma rukama, nohama a nedotčenýma koulema. Cokoliv navíc byl bonus.

Chinook, který nás vyložil, se zvedl na noční nebe a vytvořil okamžité zatmění, když svými rotory zvrátil prach do mini vichřice. Zabořil jsem tvář do vlhké pouště, čekal pár vteřin, a pak jsem se vyhrabal na nohy. Když jsem sklopil noktovizor, z noci se stal téměř den a začalo být jasné, že nejsem sám. Noc byla osvětlená infračervenými majáčky upevněnými na bocích přileb vojáků, které pomáhaly letounům, bitevním vrtulníkům a vojákům na zemi identifikovat přátelské jednotky.

Kolem mne se začínala rozvíjet scéna naprostého chaosu. Na zemi byly rozptýlené stovky vojáků zdánlivě bez kohokoliv, kdo by je kontroloval. Každých pár vteřin přistávaly Chinooky a vyvrhovaly armádu vojáků. Byl to první den operace Sarack, bojovou skupinou vedená vyhledávací operace v Tálibánem ovládaném Hilmandu.

Dvě velké usedlosti, v podstatě farmy, byly podezřelé jako potenciální továrny na výrobu IVZ. Výroba IVZ se stala chalupářským průmyslem - vyráběly se jich stovky, možná tisíce a měly na válku ničivý dopad. Improvizované znamenalo, že se vyráběly téměř z jakéhokoliv materiálu. Tálibánci dokázali udělat bombu ze dvou kusů dřeva, pilek na železo, trochy drátů, ozdob na vánoční stromek a z asi deseti kilogramů doma vyrobené výbušniny jako hlavní nálože. Dvacetikilogramová nálož vás roztrhá na malé kousky a na úklid toho, co zbude, bude stačit mop.

Podle plánu se měla oblast uzavřít a zabezpečit vojáky, zablokovat usedlosti, vyvést z nich dobrovolně nebo jinak všechny Afghánce a pak provést detailní prohlídku a předat vše, co vypadalo jako IVZ, mému týmu Brimstone, aby si s tím poradil.

Vyšší důstojníci stráví dny a někdy týdny plánováním vojenských operací. Porady s vydáváním rozkazů mohou trvat několik hodin, než se informace předají od vyššího velení k vojákům v terénu. Byl to časově nesmírně náročný proces, v němž se počítalo s každou eventualitou. Ale jak každý voják ví, žádný plán nepřezhije první kontakt s nepřitelem.

Mise, alespoň ta její část s účastí mého týmu se téměř okamžitě začala hroutit. Původně se měly do operace nasadit dva týmy „Brimstone“, ale dvacet minut před poradou to změnili jen na jeden. Právě když jsme se chystali nastoupit do vrtulníků, nám řekli, že se cíle změnil. Znovu žádný velký problém, jelikož základy operace zůstaly stejné - dostat se k cíli a vyčistit ho - jednoduché.

Všechny pyrotechnické týmy mají předponu „Brimstone“ jako část jejich volacího znaku a můj tým se skládal z jedenácti vojáků: čtyřčlenného týmu likvidujícího bomby - to jsem byl já, můj operátor pro elektronický boj a moje pěchotní eskorta, která mi měla krýt záda, zatímco jsem se zabýval bombami. Podporoval mě také poradce pro vyhledávání od Královských ženistů a vyhledávací tým Královských ženistů, který se skládal ze šesti velice chytrých a neuvěřitelně statečných vojáků. Hledali pro mne bomby, abych je zneškodnil. Brimstone 42

byl součástí pyrotechnické jednotky, speciálně sestavené jednotky, která se měla vypořádat s rostoucím počtem IVZ.

Změna cíle na poslední chvíli znamenala, že se můj tým rozdělil mezi dva vrtulníky, takže když jsme dosedli na přistávací zónu, byli na bojišti bůhví kde. Po pár minutách prohledávání přistávací zóny jsem spatřil, jak ke mně míří můj zástupce Lewis, následovaný Davem, operátorem pro elektronický boj, a mou pěchotní eskortou. Bylo skvělé je vidět. Dokázal jsem se vyrovnat se změnami plánu, ale když jsme byli rozdělení, nebyli jsme nikomu k užítku.

Když se tým scházel, poklekl jsem uprostřed pole na koleno. „Všechno v pořádku, chlapi? Všichni v pohodě?“ zašeptal jsem. Přikývli, ale nikdo nepromluvil. „Postupujeme na sever touhle cestou. Slunce vychází na východě po naší pravici. Dostali jsme se asi na kilometr od cíle.“

Pokud by v této chvíli vypukl boj, měli bychom vážné problémy. Půda byla bažinatá. Na boty se mi lepilo bláto. Pokoušet se o běh zatížený výstrojí bylo nemožné. Nikdo se o tom na poradách nezmněl. Ve vzduchu se těžce vznášel hnusný zápach lidských sraček, náznak toho, že obydlí je blízko, a noc byla vlhká a teplá. Byl jsem zalitý potem a začínal jsem být dehydrovaný. Nad námi byli netopyři, kteří hodovali na komárech a podnikali střemhlavé nálety na řadu vojáků rozvinutých do tmy.

Podíval jsem se na noční oblohu. Nebylo tu žádné světelné znečištění a já s úžasem zíral na rozlehlost a jas Mléčné dráhy, která blikala světelné roky daleko nade mnou. Podivně mě utěšovalo vědomí, že to je stejné nebe, které můžu vidět ze svého domova v Anglii a zjistil jsem, že se nad tou krásou usmívám.

Když jsme pokračovali dál, jeden z rotných pěchoty začal mít kecy, že si někdo zapomněl oblepit infračervený maják, aby snížil jeho jas. Stačila jen špendlíková dírka, jinak infračervené světlo účinně vyřadilo noktovizor z provozu rozmazáním jeho obrazu.

„Zasraní přivelení chlapi z odřadu..., ti sráči si zapomněli dát do pořádku infračervené majáky, amatéři. Nejspíš ještě nikdy nebyli v terénu.“ Odřadem byl tým Brimstone. Řekl to dost nahlas, aby to všichni slyšeli, přestože jsme měli takticky postupovat k cíli. Rychle jsem se rozhlédl a viděl, že dotyčný majáček má na sobě jeden z jeho mužů. Jelikož nechtěl vypadat jako blbec kvůli tomu, že nemá své muže pod kontrolou, obvinil ten idiot mé kluky.

„Hej, hled' si svýho, ty kokote,“ řekl jsem pár centáků od jeho obličejce. Má slova ho zmrazila na místě. Jelikož nevěděl, zda se má nasrat nebo ne, utrousil omluvu.

V zástupu, pomalu a v tichosti jsme prošli obilními poli a občas jsme se bez zjevného důvodu zastavovali. Někde vpředu nám osamocení voják s detektorem kovů čistil cestu. Postupoval pomalu a metodicky hledal IVZ. Naše životy byly v jeho rukou.

Kolona se zastavila. Znovu jsem poklekl a čekal, až se zbytek týmu vynoří ze tmy před úsvitem. Objevovali se jeden po druhém a vytvořili kolem mne půlkruh.

„Nikdy jsem si nemyslel, že pár kiláků může být tak namáhavých,“ zašeptal Sam. Týmem proběhlo pár uchechtnutí - morálka byla vysoká.

Lokl jsem si vody a vytřel si pot z očí. Pěchota postupovala vpřed, aby zabezpečila cíl, velkou usedlost s hliněnými zdmi postavenými k udržení vetřelců venku a k ochraně těch uvnitř. Ty usedlosti tu s největší pravděpodobností stály už v době, kdy se britská armáda pokusila začátkem devatenáctého století o invazi do Afghánistánu.

Jak jsme si tiše povídali, z temnoty se vynořil rotmistr pěchoty se sebejistým úsměvem na tváři.

„Dobře, chlapi, udělejte si tu pohodlí. Budete tu minimálně hodinu. Žádné kouření nebo vaření, ale můžete si dát něco k jídlu,“ řekl a pak znovu zmizel do noci.

S použitím svého denního batohu jako opěradla jsem si udělal co největší pohodlí a pokusil jsem se odpočívat. Všiml jsem si mladého vojáka třesoucího se ve tmě. „Jsi v pořádku, kámo?“

„Je mi je zima, nadrotmistře,“ odpověděl a cvakaly mu zuby. Sáhl jsem do batohu a vytáhl staré pončo.

„Zabal se do toho. Nějakou dobu tu budeme. Napij se trochu vody a hned ti bude líp.“

Sklopil jsem nočtovizor znovu dolů a všiml si, že někteří muži z týmu usnuli. Asi po hodině, kolem půl páté ráno, se k mému týmu dostala zpráva, abychom byli ve tři čtvrtě na pět připraveni k přesunu.

Ten mladý voják, který se asi před hodinou třásl zimou, složil úhledně pončo a podal mi ho s úsměvem zpět. „Díky, ale nemusel jsi ho skládat,“ dodal jsem a strčil ho zpět do batohu.

Všichni se potáceli pod vahou výstroje s nohama stále ztuhlýma chladem. Vojáci začali jeden po druhém následovat muže před sebou

v dlouhém zástupu. Cestu označovaly směrovky umístěné průzkumnou jednotkou, abychom šli správným směrem. Ve tmě jsem spatřil náš první cíl, usedlost s typickými pět metrů vysokými a půl metru silnými zdmi. Skupiny vojáků se začaly rozbíhat a zaujímat obranné pozice kolem vnějších zdí. Vydal jsem se k rohu usedlosti, kde byl sad, který nabízel trochu krytí, pokud by propukla přestřelka. Postupně přicházeli muži z Brimstone 42, shazovali svou výstroj, zaujíмали palebné pozice a čekali na další rozkazy. Právě jsme vstoupili do říše klasické vojenské operace - spěchej a čekej.

První náznak úsvitu na východě přivítal ptačí zpěv. Stále bylo chladno, a když jsem se opíral o pět metrů vysokou zeď usedlosti, sledoval jsem slunce vkrádající se do tmy a doufal jsem, že se k nám dostane dříve, než se budeme muset zase přesunout. Trocha tepla by udělala pro morálku zázraky. Jak začalo do údolí proudit světlo, objevila se mlha a visela jako bílý závoj nad ručně obdělávanými poli, která nás obklopovala. Ozývalo se vyzývání muslimů k modlitbě a v dálce štěkali hladoví psi. O několik políček dál začali ze svých domovů vycházet muži v turbanech zabalení v dekách. Skoro si nás nevšimli, když předřepovali, aby se vykadili do zavlažovacích kanálů, kterými mnozí z nás právě prošli.

Hilmand leží v jižním Afghánistánu a hraničí s Pákistánem. Tvoří ho převážně poušť kromě oblastí na obou březích řeky Hilmand, která se vine krajinou jako životně důležitá hlavní tepna zavlažující půdu a měnící části pouště v bujnou úrodnou planinu. Tě oblasti se říkalo Zelená zóna a žila v ní většina obyvatelstva. Byl to také region, který chtěl ovládat Tálibán.

Prohlížel jsem krajinu zaměřovačem zbraně a žasl nad jeho předprůmyslovou venkovskou krásou Hilmandu. Život se tu za stovky let změnil jen málo. Vetřelci přicházeli a odcházeli. Ale zdálo se, že Afghánci mají nějakou nadlidskou schopnost to vydržet.

Právě když jsem se začínal ztrácet v myšlenkách, vrátil mě do reality nepřátelský tón jakéhosi frajířka.

„Kde je pyrotechnik?“ zeptal se mladý podporučík, který vypadal, jako by právě opustil vojenskou akademii v Sandhurstu. Ptal se po mně, nadrotmistrovi Kimovi Hughesovi. Já jsem pyrotechnik, ale v Afghánistánu se všem říkalo pyrotechnik důstojník - specialista na zneškodňování bomb.

„Já jsem pyrotechnik důstojník, pane,“ odpověděl jsem a očekával rychlý přehled o nejnovějším vývoji.

„Jste u špatného cíle,“ řekl s nádechem kritiky, jako by to byla moje chyba. Byl pravděpodobně na svém prvním operačním turnusu, ale vypadal plný sebedůvěry, což může být jak dobré, tak špatné.

„Cože? Ne, tohle je náš cíl,“ odpověděl jsem popudlivě. „Měli jsme jít k jiné usedlosti, ale plán se včera změnil. Tohle je náš cíl. Tohle je továrna na výrobu IVZ a my jsme tu, abychom ji zlikvidovali.“

Ale když jsem ta slova pronášel, do tváře se mu vloudil úsměv. „Chyby se stávají. Věci se mění a stejně tak se změnil váš cíl. IVZ našli v jiné usedlosti a tam vás měli poslat.“

„Děláte si ze mne srandu, pane?“ „Ne, nadrotmistře, nedělám. Potřebuji vás tamhle,“ dodal a ukazoval ve směru další usedlosti vzdálené asi sedm set metrů.

„A jak se tam dostaneme, pane?“

„Na létajícím koberci,“ odpověděl, když odcházel.

Teď už bylo denní světlo, Tálibánci byli vzhůru, dokončili ranní modlitby a byli připraveni k boji. Můj tým teď musel přejít sedm set metrů otevřeného prostoru bez jakéhokoliv krytí, protože se někdo zmýlil.

„Důstojníci nedokázali zorganizovat...“ nechal jsem tu větu nedokončenou. Kluci se pousmáli jeden na druhého, když jsem odešel k vyhledávacímu týmu, abych mu sdělil dobrou zprávu.

Dave mne přerušil: „Nadrotmistře, právě jsem obdržel rádiem informací, že v tom druhém cíli mají konečné potvrzení o IVZ.“

„Rozumím, řekni jim, že tam budeme do dvaceti minut.“ Plán se hrotil a to rychle.

Tálibánci nás zaregistrovali hned, jakmile Chinook přistál. Začal jsem horečně přemýšlet. Už byli pravděpodobně ve svých pozicích pro přepad nebo k nim postupovali. Neměli jsme jinou možnost, než to vzít přímo přes makové pole. Rostliny byly asi po kolena vysoké, takže nám nabízely trochu krytí, pokud dojde k přestřelce, ale krytí poskytovaly i jim.

Svolal jsem všechny do stínu ovocného stromu. Muži seděli a klečeli a pozorně naslouchali, když jsem vydával řadu bojových rozkazů. Ženista Sam, jeden z těch mladších příslušníků vyhledávacího týmu, přikyvoval, když jsem mluvil. Vstřebal všechny informace. Skvělý voják, chytrý, v dobré kondici, se slušnou dávkou selského rozumu. Přesně ten typ chlapa, jakého jste chtěli mít v týmu. Už teď z něj číselo určitá autorita, kterou respektovali i ti starší. Už ve výcviku jsem věděl, že

bude důležitým členem týmu. Vždy byl prvním, kdo se dobrovolně hlásil na obtížné úkoly a nikdy si nestěžoval. Byl jedním z těch, kdo spojovali tým dohromady.

„Musíme se dostat tam k té usedlosti,“ vysvětlil jsem jim a ukázal jsem to místo nejdříve na mapě a pak budovu vzdálenou asi sedm set metrů. Půjdeme přes to pole a případný útok přijde pravděpodobně z té linie stromů. Chci, aby nás vedl vyhledávací tým Královských ženistů, za ním půjdu já a vyhledávací poradce Královských ženistů, a ostatní půjdou za námi. Pokud na nás zaútočí, neustupujte a opěťujte palbu. Žádné zbytečné zastávky. Čím kratší dobu budeme v otevřeném prostoru, tím lépe. Připraveni vyrazit za pět.“

Ženista Michael Malley, další skvělý voják, zkoušel svůj detektor kovů; šel v čele, což byla pravděpodobně nejnebezpečnější práce v Afghánistánu. Buď bomby najde, nebo na ně šlápne. Sam se dobrovolně přihlásil, že půjde přímo za Malleyem.

Slunce už bylo na obloze a já cítil na krku horko, když jsem mžoural diamantově bílým světlem na pole v dálce. Čelní muž vyrazil rychlým tempem a za pár minut jsme těžce oddechovali a tekli z nás pot. Někde v dálce narušila ranní ticho střelba z automatické zbraně. Žádné střely neměřily naším směrem, takže jsme pokračovali dál.

Následovalo několik výbuchů. „RPG,“ řekl jsem si. V dálce jsem viděl farmáře přicházející na svá pole; nebo to byli Tálibánci? Přidal jsem a stále víc mě trápilo, že můj tým postupoval naprosto odkrytý. Ve chvíli, kdy jsme dorazili k cíli, jsem už neměl náladu na žádné další chyby. Na rozdíl od prvního cíle stála tato usedlost v malé osadě čtyř farem, každé obklopené bujnými zelenými poli se směsí máku a marihuany. Drog používaných k financování boje Tálibánu proti NATO.

Oblast kolem usedlosti byla zabezpečena a unaveně vyhlížejí vojáci sledovali stopy a potenciální tálibánské palebné pozice. Tým se shromáždil u malé kamenné zdi a já jim řekl, aby si dali kafe a odfrkli si, když jsem si všiml rotmistra Lee Warda, mého vyhledávacího poradce od Královských ženistů, který se už bavil s nějakým důstojníkem. Lee byl zkušený profík a jako poradce pro vyhledávání byl klíčovým příslušníkem týmu. Ale občas překračoval hranici. Já byl šéf. Já byl ten chlap, který rozhoduje. Protože nám řekli, že tam nějaké IVZ je, měnilo to charakter úkolu. Už to nebyla operace vedená vyhledávací a Lee to měl pochopit. Velké chyby začínají malými. Pokud každý dělá svou

práci řádně, zmenšíte riziko, že se všechno strašně podělá. Byl jsem teď fakt nasranej. Posledních dvanáct hodin nás vláčeli po všech čertech a teď se jakýsi důstojník bavil s mým vyhledávacím poradcem, když tam bylo IVZ, se kterým jsme si museli poradit. Zlepšila se mi nálada.

„Tak jo, co se děje?“ řekl jsem.

Důstojník, zrzavý poručík a stěží odrostlý teenager, se na mne podíval s výrazem „takhle se mnou nemůžete mluvit“ ve tváři.

„No, pane, řekli mi, že tu je IVZ. Proč jste o tom nemluvil se mnou? Proč o tom mluvíte s vyhledávacím poradcem?“

Důstojník vypadal znepokojeně a trochu uraženě a pak řekl: „O čem to mluvíte, nadrotmistře? Tady žádné IVZ není.“

Vybuchl jsem. „Tak co tady tedy děláme? Nejen že nás od začátku vláčíte sem a tam, ale museli jsme přejít přes otevřený prostor, abychom se dostali na toto místo, protože jste řekli, že tu je IVZ, a teď říkáte, že tu žádný nejsou. Tak co to má znamenat?“

„Žádná IVZ zde nejsou. Jen jsme chtěli nechat tu usedlost prohledat pro případ, že by tu nějaká IVZ byla. Evidentně chyba v komunikaci na vaší straně.“ Nevěřicně jsem na něj pohlédl.

„No, tak jo,“ řekl jsem a zavrtěl hlavou. „Budu sedět tamhle se svým týmem.“ Obrátil jsem se k Leemu a dodal: „Pokračuj s hledáním. Budu tady, pokud mě budeš potřebovat.“ Lee přikývl a nic neřekl.

Můj tým se na mne podíval a čekal na odpověď. Sundal jsem si přilbu a napil se vody. Čekali na mou reakci. Viděl jsem, že se snaží nesmát. Zavřel jsem oči, založil ruce na prsou přes balistickou vestu a hlasitě zív. „Probuďte mě, pokud se něco stane,“ řekl jsem jen tak nikomu konkrétnímu.

Rotný „Chappy“ Chapman, velitel vyhledávacího týmu, začal tým organizovat a dal jim rychlý přehled o tom, jak chce, aby prohlídka probíhala. Chappy byl rozený vůdce a další tvrdý voják, který se nenechal oblbovat, a kterého jeho tým vysoce respektoval. Přestože mu bylo jen něco přes dvacet let, byl moudrý jako zkušený veterán. Zatímco se připravovali, upadl jsem do hlubokého spánku.

Kapitola 2

PADLÝ MUŽ

Afghánské usedlosti se výrazně liší velikostí, ale většina z nich vypadá stejně. Obvykle jsou obklopené hliněnými zdmi, které slunce upeklo na beton. V některých případech jsou zdi šedesát až devadesát centimetrů silné a téměř neproniknutelné. Uvnitř zdi jsou budovy, stáje a skladiště spolu s hlavní obytnou budovou.

Když jsem usnul, vyhledávací tým vstoupil do usedlosti a začal svůj lov. Hledal vše, co by připomínalo potřeby k výrobě bomb: dráty, doma vyrobené výbušniny nebo dusíkatá hnojiva, která se dají s trochou znalostí přeměnit na výbušninu, improvizované rozbušky, tlakové destičky a žluté plechovky od palmového oleje, které Tálibánci používali k uložení hlavní nálože. Prostředí uvnitř usedlosti bylo chaotické a je možné, že budovy mohl někdo opustit těsně před příjezdem vojáků. Sam, Malley a Harry začali prohledávat menší budovy, zatímco Chappy stál stranou a na operaci dohlížel.

Sam vešel do jedné ze stájí, prozkoumal ji detektorem kovů, prohledal kouty baterkou a vyšel ven. „Nic tam není.“

„Rozumím,“ odpověděl Chappy.

Jako další se objevil Harry. „Tahle je také prázdná,“ řekl s odkazem na malou budovu bez oken za ním, „jen to tam smrdělo hovnama.“

Zbytek týmu propukl v smích. Malley vyšel z další budovy. „Hovno!“ zakřičel tak nahlas, že se po něm všichni otočili. Těsně za ním byl velký vrčící afghánský pes s vyceněnými zuby a pěnou u huby. O afghánských psech se vědělo, že jsou agresivní a často nakažení vzteklinou. Harry, který byl pravděpodobně nejlepším střelcem v týmu, zvedl pušku, zamířil a vypálil jedinou ránu. Pes se na Malleyho vrhl. Kulka zasáhla zvíře do hrudníku, prošla plícemi a srdcem. Byla to skvělá rána a pes byl mrtvý dříve, než dopadl na zem. Ale vysokorychlostní kulka ráže 5,56 mm má velkou kinetickou energii, a kulka pokračovala

po své trajektorii dál. Nejprve dopadla na zem, odrazila se nahoru, kde zasáhla zeď usedlosti a pak odlétla směrem k Samovi. Odražená kulka zasáhla s nechutným mlasknutím Sama do tváře, prošla jeho pravým očním důlkem a pak se mu zavrtala do přední části mozku. Zhroutil se jako loutka s přestříženými vodičými šňůrkami.

Všechny pohledy se nejprve soustředily na sejmutého psa a potom Chappy uviděl ležet na zemi Sama s krví proudící z obličeje.

„Padlý muž!“ zvolal Chappy, „padlý muž!“

Napřed mě probudil výstřel a pak Chappyho hlas plný paniky a strachu. „Padlý muž,“ dvě slova, která nechce žádný voják slyšet. Nikdy se to neříká lehce. Znamená to, že tu je oběť a že je to vážné.

Popadl jsem pušku, okamžitě ji zvedl k rameni a ukazováčkem jsem hledal pojistku. Rychle jsem prohlížel prostor před sebou a doufal, že uvidím nepřítele a budu opětovat palbu, ale nic tam nebylo.

Chappy znovu zvolal: „Zdravotník, kde je ten zraněný zdravotník?!“

Když jsme s Lewisem uháněli do usedlosti, dalších pár vteřin bylo trochu jakoby rozmazaných. Tým byl ve vzdáleném rohu, někteří stáli, jiní klečeli. Ostatní se dívali, tváře bílé strachem. Čas se zastavil a vše se pohybovalo zpomalně. Ústa lidí se pohybovala, ale já žádná slova neslyšel. Snažil jsem se vše pochopit a dát dohromady nějaké posouzení hrozby, a pokoušel jsem se dostat odpovědi dokonce ještě dřív, než jsem si položil otázky.

Pak jsem uviděl Sama. Ležel na zemi a nohy se mu divoce škubaly. Chappy, který klečel vedle něj, ke mně vzhlédl a vydal ze sebe slova: „Je to zlý.“ Měl jsem pocit, jako bych byl v nějakém neskutečném snu.

Chappy mi rychle vysvětlil, co se stalo, ale ani potom jsem nemohl vůbec uvěřit tomu, co slyším. Byla to šance jedna k miliónu. Kdyby se pohnul o zlomek vteřiny dříve nebo později, ta kulka by ho minula. Ale neměl svůj den. Byla to smůla s hrozivými následky.

Harry byl zhroucený u zdi s puškou mezi nohama a po tváři se mu koulely slzy. Byl bílý jako duch a třásl se. Oči měl upřené na stopu sražené krve pomalu se vsakující do země.

Sam ze sebe vydal hrozivé zoufalé zasténání jako smrtelně zraněné zvíře. Pravé oko měl zavřené a oteklé. Krev mu stékala po tváři a u ucha vytvářela tmavě červenou loužičku. Když jsem vedle něj poklekl, zvedl se mi žaludek. Chappy ho držel za ruku: „Budeš v pořádku, Same, žádný strach.“